

Nr 480

Av herr Nordgren m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till företagarföreningar m. fl.

(Lika lydande med motion nr 399 i Första kammaren)

Under anslaget Bidrag till företagarföreningar m. fl. föreslår statsrådet och chefen för handelsdepartementet att riksdagen måtte anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor. Departementschefen anser, att det egentliga statliga administrationsbidraget bör bestämmas till 1 100 000 kronor och att under anslaget därutöver bör anvisas 100 000 kronor att ställas till förfogande för företagarföreningen i Norrbottens län i syfte att öka stödet åt företagsamheten i Tornedalen. Administrationsposten för nästa budgetår skulle vid bifall till departementschefens förslag komma att öka med sammanlagt 400 000 kronor. Departementschefen föreslår vidare, i likhet med kommerskollegium, att subventionsmedelsposten för budgetåret 1962/63 skall bestämmas till oförändrat 300 000 kronor.

Vid behandlingen av detta anslag har riksdagen tidigare efterlyst ett mera konkret underlag för riksdagens bedömning och ställningstagande. Efter rekommendation av statsutskottet beslöt år 1960 företagarföreningarnas dåvarande förtroenderåd verkställa en utredning beträffande företagarföreningarnas framtida organisation. I sin under våren 1961 framlagda plan, vilken bilagts föreningarnas petitaframställning till Kungl. Maj:t, avseende budgetåret 1962/63, har Företagareföreningarnas förbund framlagt riktlinjer för en basorganisation. Denna föreslås differentierad efter länens speciella behov och i förhållande till utbredningen av företag inom de skilda länen. Kommittén förutsätter att uppbyggnaden av basorganisationen sker successivt under ett antal år framåt. För det närmaste budgetåret, 1962/63, beräknas behovet av fast anslag med hänsyn till utvecklingstakten i föreningarna vara 1 800 000 kronor.

Med hänsyn till den ökade mekaniseringen inom produktionen och tillverkning i allt större serier kommer behovet av kapital att öka. Företagarna kommer att tvingas att planera längre fram i tiden än vad man gör för närvarande samt att av risk för försämrade konkurrensförmåga göra utbyggnader eller ombyggnader av produktionsapparaterna med hänsyn till en tänkbar framtida avsättningsökning.

Den här berörda utvecklingen inom företagsamheten kommer att öka behovet av riskvilligt kapital. Självfinansieringsmöjligheten inom industrien under 1960-talet kommer att vara sämre än under närmast föregående decennium, ett förhållande som kommer att bli speciellt kännbart för den mindre företagsamheten, som för sina krediter inom de ordinarie kreditinstituten inte alltid kan ställa erforderliga säkerheter.

Av det anförda torde framgå att man i framtiden bör räkna med ett ökat behov av såväl rådgivning som krediter för att de mindre företagens insatser i näringslivet skall kunna upprätthållas och ökas.

Rådgivningsverksamheten bör utformas med tanke på produktionsteknikens utveckling och avse såväl produktionsmedlen, maskiner och verktyg, som produktionsförfarandets rationalisering och medverkan vid kalkylering och lönsamhetskontroll.

En sådan medverksamhet måste emellertid utformas och ske under intim samverkan mellan det allmänna och näringslivet. I dagens svenska samhälle synes åtminstone den teoretiska konstruktionen för ett dylikt organ för samverkan finnas hos företagarföreningarna. Dessa föreningar uppfyller kravet på inflytande från såväl samhället som näringslivet genom styrelsernas sammansättning. I företagarföreningarna finnes en organisation, avsedd att dels vara konsulterande i tekniska, ekonomiska och merkantila frågor och dels ombesörja utlåning av riskbärande kapital samt förmedla normalkrediter genom de ordinarie kreditinstituten. Förutsättningarna är givetvis att företagarföreningarna i praktiken får sådan utformning och sådana resurser, att deras verksamhet kan komma till sin rätt såsom produktionsbefrämjande organ för den mindre och medelstora industrien samt hantverket.

För budgetåret 1962/63 har föreningarna beräknat administrationskostnaderna till 4 374 745 kronor eller ca 700 000 kronor mer än för budgetåret 1961/62. Härav utgör automatiska kostnadsökningar ca 250 000 kronor och ca 450 000 kronor organisationsförstärkningar. Föreningarnas beräknade förhöjda administrationskostnader innebär möjligheter att under 1962/63 förstärka de personella resurserna med genomsnittligt något mera än 1/2 tjänsteman per förening. Vid betraktande av föreningarnas nuvarande personella resurser och utredningen rörande föreningarnas framtida organisation framgår att ett flertal föreningar är i behov av en förstärkning av minimum två tjänstemän för att kunna fullfölja de aktiva insatser som förväntas av föreningarna, varför den organisationsförstärkning som möjliggöres genom angivna kostnadsökning får betecknas som sakligt väl underbyggd.

I likhet med Företagareföreningarnas förbund vill vi föreslå att anslaget till administrationskostnader fastställs till 1 800 000 kronor. Till subventioner bör, såsom departementschefen föreslår, reserveras 300 000 kronor.

Med anledning av vad sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av statsverkspropositionen, tionde huvudtiteln, punkt 11: Bidrag till företagareföreningar m. fl. för budgetåret 1962/63 måtte anvisa ett reservanslag av 2 100 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1962

Hans Nordgren

Karl Gust. H. Boo

Gösta Darlin